

BESZÁMOLÓ

A CSONGRÁD MEGYEI KORMÁNYHIVATAL MAKÓI JÁRÁSI HIVATAL JÁRÁSI GYÁMHIVATALÁNAK 2014. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A JÁRÁSI RENDSZER KIALAKÍTÁSÁNAK TOVÁBBI TAPASZTALATAI, AZ INTEGRÁCIÓS FOLYAMAT ÉRTÉKELÉSE, ESETLEGESEN FELMERÜLŐ PROBLÉMÁK, ILLETVE AZOK KEZELÉSE ÉRDEKÉBEN MEGTETT INTÉZKEDÉSEK

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Makói Járási Hivatal Makói Járási Gyámhivatalának (a továbbiakban: Hivatal) illetékességi területe Makó városára és a környező 14 településre (*Ambrózfalva, Nagyér, Pitvaros, Csanádalberti, Csanádpalota, Köveg, Nagylak, Magyarcsanád, Apátfalva, Maroslele, Földeák, Óföldeák, Kiszombor, Királyhegyes*) terjed ki.

Személyi feltételek, munkatársi elégedettség

A Hivatal munkatársainak száma a hivatalvezetővel együtt 10 fő. Valamennyi kormánytisztviselő felsőfokú végzettséggel és a munkakör betöltéséhez előírt képesítéssel rendelkezik. A Csongrád Megyei Kormányhivatal Makói Járási Hivatalának funkcionális állományába tartoznak az ügyviteli alkalmazottak 1 fő ügykezelő és 1 fő iktatós kolléga.

A Hivatal személyi állományában az elmúlt év során is számos változás következett be, a fluktuáció oka, hogy az ügyintézők nehezen viselik és dolgozzák fel a nagy lelki megterheléssel járó gyámhatósági ügyek intézését, mivel azok nem az egyszerű megítélésű, könnyen, gyorsan megoldható ügyek közé tartoznak. A feladattípusok széles skálán helyezkednek el, magukba rejtik az ügyfélkör és problémáik meghatározhatatlanságát. Mindez a feladatot ellátó ügyintézők számára nehézséget és nagy szakmai kihívást jelent. Az egyes ügyek indokolásának összeállítása is komoly odafigyelést és körültekintést igényel. Az elviselhetetlen teher, az elvégezhetetlen mennyiségű és sokrétű munkát kevesen tolerálják hosszú ideig. Mindezek mellett az ügyintézők az ügyintézési határidők betartásának szem előtt tartásával látják el feladatukat.

Az új kollégák betanítása érdekében a szegedi gyámhivatal mintájára mentori rendszert vezettünk be. A mentori feladatokat három nagy szakmai múlttal és tapasztalattal rendelkező kolléga látja el.

Jelentős változás következett be a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) 2014. március 15-ei hatályba lépésével, amely a gyermekvédelem területét érintő jogszabályváltozásokat vont maga után. Ebben az időszakban a személyi változások, az új kollégák betanítása mellett a jogszabályértelmezés és a gyakorlat kialakítása jelentkezt többletfeladatként.

Tárgyi feltételek

Az év során a Makói Járási Hivatal és a Gyámhivatal székhelyében változás következett be, november közepén átköltöztünk a Széchenyi tér 22. szám alá. A gyámhivatal részére négy iroda, egy ügyfélváró áll rendelkezésre. A négy irodából kettő egy másik irodából nyílik, így azokat a váróból közvetlenül nem lehet megközelíteni.

Az adminisztratív feladatokat ellátó kollégák egy különálló helyiségben lettek elhelyezve.

Egy szobában átlagosan két-három kolléga látja el napi teendőit. Az irodákban lévő magas ügyintézői létszám miatt az ügyfélforgalom, a tárgyalások tartása a kollégák számára lelassítja az ügyintézést, döntések kiadmányozásra való előkészítését.

Az ügyfélváróban a gyámhivatal munkatársainak összefogásának köszönhetően kialakításra került egy gyermekbarát sarok, amely a várakozó gyermekek részére nyújt rajzolási, játszási lehetőséget.

Az új elhelyezés - az ügyfélkör negatív visszajelzése alapján is - a korábbihoz képest visszalépést jelent. A nyílászárók és a parketta cserére, a fűtés pedig korszerűsítésre szorul. Az irodákban az ablakok rossz szigetelése és a parketták állapotából adódóan a tűréshatárnál nagyobb mértékű por koncentrálódik, amely az ügyfelek és a napi 8 órában a hivatalban tartózkodó ügyintézők számára is közegészségügyi szempontból aggályos.

Az épületben az akadálymentesítés nincs megoldva, a mozgásában korlátozott ügyfelek meghallgatására az okmányiroda által szükség esetén erre a célra biztosított munkaállomás áll a gyámhivatal rendelkezésére. Az ügyfelek nehezményezik a hivatal rosszabb megközelíthetőségét, a parkolási lehetőség, valamint az akadálymentesítés hiányát.

A rendelkezésre álló bútorok közül egy kolléga íróasztala van rosszabb állapotban, a félév során sikerült beszerezni néhány, az iratok tárolására alkalmas polcrendszert, amely következtében az ügyiratok elhelyezése szobánként biztosítva van.

A hivatásos gondnokok a Munkaügyi Kirendeltség épületében kaptak helyet, hetente három napon fogadják itt gondnokoltjaikat, látják el irodai munkájukat.

A kormányhivatal keretein belül a gépjárműhasználat megoldott, az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek kijelölt gondozási helyre való szállítására mindig rövid időn belül sor kerül.

A személyi számítógépek cseréje az év során megvalósult. A járási hivatal nem rendelkezik faxkészülékkel, de ez jelentősebb nehézséget nem okoz, tekintettel arra, hogy a legtöbb intézmény, hatóság, szerv rendelkezik elektronikus elérhetőséggel.

HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG ÉRTÉKELÉSE

A beszámolási időszakban az iktatott ügyiratok száma 16707 db volt, amelyből főszámon 1995 db, alszámon pedig 14712 db került iktatásra, amely az elmúlt évhez képest emelkedő tendenciát mutat. A hozott érdemi döntéseknek a száma 1722 db. A fellebbezéssel megtámadott határozatok száma 20 db, ebből a felettes szerv kettőt megváltoztatott, a többit helybenhagyta. Fellebbezés főként ideiglenes hatályú elhelyezési, védelembe vételi, kapcsolattartási ügyekben érkezett. Ez a magas szám oda vezethető vissza, hogy a fellebbezéssel megtámadott határozatok döntő többségben többgyermekes családokat érintenek. A gyámhivatal a gyermekeket külön ügyiratként kezeli, így előfordult, hogy egy családot érintő ügyben az ügyintéző négy testvér esetén négy határozatot hozott és ellene négy fellebbezés érkezett.

Gyermekek védelmével kapcsolatos feladat- és hatáskörök

A gyámhatósági eljárásokkal kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy a vonatkozó jogszabályok rövid ügyintézési határidőt írnak elő, amely még bonyolult bizonyítási eljárással és leterhelt ügyintézői létszámmal is párosul. Nehezíti a határidők betartását a szakértői bizottság jelentős esetszáma, túlterheltsége, amely az eljárások elhúzódását eredményezi.

A gyermekek védelmével kapcsolatos gyámhatósági eljárások során a fő cél a gyermek családban tartása, az intézményi elhelyezés kiküszöbölése.

Az **igazolatlan iskolai hiányzásokkal** kapcsolatban folyamatosan érkeznek jelzések az oktatási intézményektől. Az oktatási intézmény igazgatójának két esetben van jelzési kötelezettsége a gyámhivatal felé, első alkalommal akkor, amikor a gyermek igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak a száma elérte a tízet, második alkalommal pedig akkor, amikor az adott tanítási évben elérte az ötvenet. A gyakorlat azt mutatja, hogy az oktatási intézmények nem rendelkeznek megfelelő információval arra vonatkozóan, hogy mikor és hova kell jelzéssel élniük, így sok esetben a szabálysértési hatóság részére küldött jelzéseket is megkapjuk.

A beszámolási időszakban 106 esetben érkezett jelzés 10 óra alatti, 33 esetben 30 órás, 113 esetben pedig 50 óra feletti hiányzásról. Az igazolatlan hiányzások miatti védelembe vételre 32 esetben került sor, ebből 28 esetben azért került sor a hatósági intézkedésre, mert a gyermek még nem töltötte be a 16. életévét. A **védelembe vétel elrendelésére** főként a szülőnek felróható okok miatt került sor, de eredményezheti a gyermekek által elkövetett bűncselekmény és szabálysértés is. Védelembe vételre 32 esetben került sor, ebből 23 esetben a gyermekjóléti szolgálat, 9 esetben pedig más szerv jelzése alapján. A vizsgált időszakban védelembe vétel megszüntetése 18 gyermeket érintett.

A veszélyeztetett gyermekek családból történő kiemelését célzó, legsúlyosabb hatósági intézkedés az **ideiglenes hatályú elhelyezés**, amely 2014. évben 64 gyermeket érintett, amely a járáshoz tartozó települések vonatkozásában az alábbiakat mutatja:

- Ambrózfalva: 0
- Nagyér: 2
- Pitvaros: 1
- Csanádalberti: 1
- Csanádpalota: 21
- Kövegy: 0
- Nagylak: 0
- Magyarcsanád: 9
- Apátfalva: 4
- Maroslele: 2
- Földeák: 6
- Óföldeák: 0
- Kiszombor: 0
- Királyhelyes: 0
- Makó: 18 (ebből 2 esetében az ideiglenes hatályú elhelyezést a makói gyámhivatal hajtotta végre, de a felülvizsgálati eljárást az illetékességgel rendelkező gyámhivatal folytatta le)

Az ideiglenes hatályú elhelyezések száma az előző évhez képest jelentős növekedést mutat. Egy gyermeket a különélő apánál helyeztünk el, az ügyben az apa kezdeményezésére gyermek elhelyezési per is indult.

Az esetek nagy részében az intézkedés többgyermekes családot érintett, elsősorban a szülők nem megfelelő életmódja, életvezetési problémáik, együttműködésük hiánya, kisebb számban a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény alapozta meg az intézkedést.

Az alapellátás intézményei által kezdeményezett ideiglenes hatályú elhelyezést gyakran hosszú ideje fennálló alapellátás, illetve védelembe vétel előzte meg. Ezek eredménytelensége csak részben vezethető vissza a szülői együttműködés hiányára, vagy arra, hogy a szülő nem teszi meg a gyermek érdekében szükséges intézkedéseket. Véleményem szerint az eredménytelenség az esetek egy részében az alapellátás hiányára, illetve nem megfelelő működésére vezethető vissza. Sajnos egyre gyakrabban fordul elő, hogy a szülők maguk kéri kamasz gyermekük ideiglenes hatályú elhelyezését a gyermek magatartása, droghasználata miatt. Ezekben az esetekben többnyire a

kamasz gyermek ellen már szabálysértési, vagy büntetőeljárás is folyamatban van, a családon belüli problémákat a szülők szégyellik, sokáig nem mernek segítséget kérni. Ezeknél a gyermekeknél a családgondozás komplex folyamat, az elkövetés oka gyakran visszavezethető családi konfliktusokra, valamint a nem megfelelő nevelés hiányára. Elsősorban az alapprobléma, a családban tapasztalható működési zavar feltárása lenne a cél, amely determinálja a cselekményt. Ez azonban sokszor hiányzik, vagy nem megfelelő. A hatósági intézkedésre tett javaslat sokszor nem megalapozott, amely a hatósági eljárást jelentősen megnehezíti. Visszajelzések alapján az ideiglenes hatályú elhelyezést esetenként az együttműködés hiánya esetén kilátásba helyezett szankcióként alkalmazzák.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek sorsának alakulását a gyámhivatal figyelemmel kíséri. Amennyiben a gyermek a családjába nem helyezhető vissza, vagy a gyermek sorsa családbafogadással, gyermek elhelyezési per útján nem rendezhető, az ideiglenes hatályú elhelyezést **nevelésbe vétel** követi, melynek célja a szakellátásba került gyermekek családba történő visszahelyezése, ennek hiányában pedig az örökbe fogadhatóvá nyilvánítása. Ennek érdekében a jogszabályban előírt határidőben felül kell vizsgálni a feltételek fennállását. Az elmúlt félévben kiskorú nevelésbe vételére 32 esetben került sor, felülvizsgálat keretében pedig jogszabályváltozás folytán 32 esetben változtatta a Hivatal az átmeneti vagy tartós nevelést nevelésbe vétellé.

Pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatos feladat- és hatáskörök

A Hivatal feladatkörébe kétféle pénzbeli ellátás tartozik: a gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése, és az otthonderemtési támogatás megállapítása.

A Hivatalnál a pénzbeli ellátásokkal kapcsolatos hatósági eljárások intézése egy kézben összpontosul. Az esedékes kifizetésekről a tárgyhónapot megelőző hónap 10. napjáig kell utalási lista elkészítésével és megküldésével tájékoztatni a Csongrád Megyei Kormányhivatal Pénzügyi Főosztályát (a továbbiakban: CSMKH PFO). A kifizetéseket a CSMKH PFO teljesíti, az utalások gördülékenyen történnek, az ügyfelek határidőben megkapják az őket megillető ellátásokat.

A havi utalási listánál korábban problémát jelentett, hogy a járási gyámhivatalok a rendelkezésükre álló Wingyer programban vezetik a jogszabály által előírt nyilvántartást, az előírt adattartalommal, azonban a program utalási listát a rögzített adatokból nem tud készíteni. Ez a lehetőség a Jwinszoc programban volt csak adott, de az adatokat nem lehetett átvinni az egyik programból a másikba. A CSMKH PFO 2013. év végén jelezte, hogy 2014. évben az ellátások nyilvántartására használt programból generált utaló állomány szükséges a folyósításhoz.

A Hivatal 2014. január 1. napjától a többi gyámhivatalhoz hasonlóan a Jwinszoc programban rögzíti az adatokat, így az utalási lista generálása ebből a nyilvántartásból történik zökkenőmentesen.

Családi jogállás rendezésével kapcsolatos feladat- és hatáskörök

Az Anyakönyvi Hivatal 94 esetben küldött értesítést rendezetlen családi jogállásról.

A gyámhivatal munkatársai 12 esetben rendezték a családi jogállást teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételével, ebből 0 esetben születendő gyermekekre, 12 esetben pedig már megszületett gyermekekre vonatkozóan. A családi jogállás rendezésére irányuló másik ügytípus a képzelt apa megállapítására irányuló eljárás.

Az új Ptk. hatályba lépése jelentős változást eredményezett a gyermekvédelmi jogszabályok terén is, a képzelt apa adatainak megállapításával kapcsolatos gyámhivatali eljárás is változott. Korábban, amennyiben a gyermek családi jogállása a 3. életévének betöltése után is rendezetlen volt, a

gyámhivatal az anyával egyetértésben hivatalból apaként képzelt személyt állapított meg. Az új Ptk. hatályba lépését követően jelentősen változnak a képzelt apa megállapítására vonatkozó szabályok. A továbbiakban már csak az anya, vagy a nagykorúvá vált gyermek kérelmére lehet megállapítani apaként képzelt személyt, valamint a nagykorúvá vált gyermek kérheti a korábban megállapított képzelt apa nevének törlését. A beszámolási időszakban képzelt apa bejegyzésére 4 esetben került sor, mindkét esetben az új Ptk. hatályba lépését megelőzően.

Összességében érezhető, hogy az új Ptk. hatályba lépésével egyre kevesebb egyedülálló édesanya kívánja a gyermeke családi jogállását rendezni.

Örökbefogadással kapcsolatos feladat- és hatáskörök

A járási gyámhivatal az örökbefogadással kapcsolatban csak a gyermeket örökbe fogadni szándékozók alkalmasságáról dönt és kérelemre elrendeli az örökbefogadásra alkalmas személyek nyilvántartásba való felvételét, valamint felveszi a szülőnek azon jognyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához. A beszámolási időszakban örökbefogadni szándékozók alkalmasságáról 6 esetben hozott döntést a gyámhivatal. Gyermekek ismeretlen személy általi örökbefogadásához hozzájáruló szülői jognyilatkozat felvételére nem került sor.

Perindítás, perkezdeményezés

Az elmúlt félévben főként gondnokság alá helyezéssel, valamint annak felülvizsgálatával, egy alkalommal pedig holtnak nyilvánítással kapcsolatban került sor bírósági eljárás megindítására.

Feljelentések

A beszámolási időszakban két esetben kiskorú veszélyeztetése, egy esetben közokirat-hamisítás miatt tettünk feljelentést.

Szülői felügyeleti joggal, gyermektartásdíjjal kapcsolatos feladat- és hatáskörök

A szülők között, szülői felügyeleti jog gyakorlására vonatkozó megállapodás jegyzőkönyvbe foglalására 47 esetben került sor.

A szülői felügyelettel kapcsolatos szabályozás vonatkozásában megjegyzem, hogy az új Ptk. 4:164. § (1) bekezdése értelmében a szülői felügyeletet a szülők – megállapodásuk vagy a gyámhatóság vagy a bíróság eltérő rendelkezése hiányában – közösen gyakorolják akkor is, ha már nem élnek együtt. Ezzel összhangban a Ptk. 4: 186. §-ának felsorolásában nem szerepel az, hogy szünetel a szülői felügyeleti joga annak, aki megállapodásuk vagy a gyámhatóság vagy a bíróság rendelkezése alapján nem gyakorolja azt.

A **kapcsolattartás szabályozása** tekintetében elmondható, hogy a szakellátásban nem részesülők esetében 13 alkalommal, a szakellátásban részesülők esetében 58 alkalommal (ebből 14 esetén ideiglenes hatályú elhelyezés, 44 esetben pedig nevelésbe vétel során) került sor kapcsolattartás szabályozására. Kapcsolattartás végrehajtása iránt 6 alkalommal indult eljárás.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekekkel való kapcsolattartás szabályozása terén problémát jelent, hogy a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 30/G. § rendelkezése alapján, ha a gyámhivatal döntésének meghozatalakor nem áll rendelkezésre elegendő adat a kapcsolattartás rendezésére, a gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezéstől számított 15 napon belül hivatalból

dönt a gyermek szüleivel való kapcsolattartás elrendeléséről. A döntés meghozatalakor többnyire nem áll rendelkezésünkre erre vonatkozó adat, az ideiglenes hatályú elhelyezés alatti kapcsolattartás határidőben történő szabályozását azonban számos gyámhivatalon kívüli eljárási cselekmény befolyásolja, melyek következtében a 15 napos határidő nem tartható.

A beszámolási időszakban 5 esetben érkezett kérelem szülői ház elhagyása iránt, melyet a gyámhivatal 1 esetben engedélyezett, 1 esetben elutasított, 2 esetben az ügyfél a kérelmet visszavonta, 1 esetben pedig nagykorúvá válás folytán megszüntette az eljárást. Tanköteles gyermek művészeti, sport, modell vagy hirdetési tevékenység keretében történő foglalkoztatás engedélyezése iránt 2, 1 esetben pedig 16. életévét betöltött gyermek házasságkötésének engedélyezése iránt indult eljárás.

A beszámolási időszakban nem indult eljárás tartásdíj külföldön való behajtása, valamint gyermek végleges külföldre távozására vonatkozó nyilatkozat jóváhagyása iránt.

Gyámsággal, gondnoksággal, előzetes jognyilatkozattal és támogatott döntéshozatallal kapcsolatos feladat- és hatáskörök

Az új Ptk. 4:146. §-ának (1) bekezdése szerint a gyermek szülői felügyelet vagy gyámság alatt áll, így a gyermek védelemhez való jogának érvényesülése érdekében nem lehet köztes állapot. A Gyer. tartalmazza a **gyámrendelést** igénylő esetek felsorolását.

A beszámolási időszakban 6 esetben került sor a szülői felügyeletet gyakorló szülő általi **gyámnevezésre**, illetve gyámságból való kizárásra, ezek oka mindkét esetben a szülő egészségügyi problémája volt.

Jelentős a **családbafogadás** gyámhivatal általi hozzájárulás iránti kérelmek száma. A beszámolási időszakban 14 kérelem érkezett a gyámhivatalhoz. A családbafogadás a szülői gondoskodást pótló jogintézmény, melyre a szülő akaratából kerül sor a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt. Az év során 12 alkalommal került sor családbafogadáshoz szükséges gyámhivatali hozzájárulás megadására a szülők külföldi munkavállalása miatt, valamint egyéb gyermekvédelmi hatósági intézkedés elkerülése, és a gyermek családban tartása érdekében, 2 esetben pedig elutasítottuk a kérelmet.

A hatályos jogszabályok alapján családbafogadás engedélyezése esetén családbafogadó gyámot kell a kiskorú részére kirendelni.

Nevelésbe vétel esetén a gyámhivatal gyermekvédelmi gyámot rendel a kiskorú részére, a beszámolási időszakban 57 esetben került sor **gyermekvédelmi gyám** kirendelésére.

Az elmúlt félévben 1 esetben került sor **gyámrendelésre**, mivel a gyermekek az anya halála után nem álltak szülői felügyelet alatt. A gyámhivatal rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy a szülő gyámot nem nevezett meg közokiratban, végrendeletben, és a gyámhivatalnál, ezért részükre a gyámhivatal az eljárás során gyámság ellátására alkalmas közeli hozzátartozót rendelt gyámul.

Nagy számban érkeznek kérelmek a gyermek és a törvényes képviselő között fennálló érdekellentét miatt **eseti gyám kirendelése** iránt. A vizsgált időszakban 17 esetben került sor érdekellentét fennállása miatt eseti gyám kirendelésére.

A Hivatal jelenleg 188 **gondnokság** alatt álló személyt tart nyilván. Ez a szám a 2013. évhez képest csökkenést mutat, amely illetékesség változásra, illetve a gondnokolt halálára vezethető vissza.

Továbbra is érzékelhető az a tendencia, hogy a hozzátartozók nem vállalják a gondnoki teendőket, vagy körülményeikre tekintettel kérik felmentésüket. A Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerint gondnokul - ha ez az érdekeivel kifejezetten nem ellentétes - a gondnokság alá helyezett személy által az előzetes jognyilatkozatában megjelölt vagy a gondnok kirendelése iránti eljárásban az érintett által megnevezett személyt kell kirendelni. Ha ez nem lehetséges, elsősorban a gondnokság alá helyezett személlyel együtt élő házastársat, élettársat kell gondnokul kirendelni. Ha az érintettnek nincs ilyen hozzátartozója, vagy a házastárs, az élettárs kirendelése veszélyeztetné a gondnokság alá helyezett személy érdekeit, a gyámhatóság gondnokul olyan személyt rendel ki, aki a gondnokság ellátására az összes körülmény figyelembevételével alkalmas. A gondnok rendelésénél az arra alkalmas személyek közül előnyben kell részesíteni a szülőket vagy a szülők által a haláluk esetére közokiratban vagy végrendeletben megnevezett személyt, ilyenek hiányában azokat a hozzátartozókat, akik szükség esetén a személyes gondoskodást is el tudják látni.

Ha a gondnok a fentiek alapján nem rendelhető ki, a gondnokság alá helyezett személy számára **hivatásos gondnokot** kell rendelni. A jogszabályi előírások alapján egy hivatásos gondnok egyidejűleg legfeljebb 30 személy vonatkozásában láthat el ilyen feladatot.

A makói gyámhivatal korábban a takarékoság jegyében főként két makói lakóhellyel rendelkező hivatásos gondnokot rendelt ki a gondnoki feladatok ellátása érdekében, mindketten tartósan egy-két fővel a jogszabály által megengedett létszámmal, kimagasló színvonallal látják el a teendőiket. Az év második felében a gondnokok elérték a jogszabály által megengedett létszámot, amelyen felül már nem vállalhatnak több gondnokoltat, ezért a gyámhivatal a Csongrád Megyei Kormányhivatallal megbízási jogviszonyban álló további két hivatásos gondnokot is kirendel a zökkenőmentes feladatellátás érdekében.

Előzetes jognyilatkozattal, illetve támogatott döntéshozattal kapcsolatos kérelem a beszámolási időszakban nem érkezett.

Vagyonkezeléssel kapcsolatos feladat- és hatáskörök

A házasságról, családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 82. § (2) bekezdése alapján a szülők a gyermek pénzét és értéktárgyait, amennyiben azokat a rendes vagyonkezelés szabályai szerint folyó kiadásokra vagy egyéb okból készen tartani nem kell, kötelesek voltak a gyámhatósághoz beszolgáltatni. Ilyen értékekről a szülők a gyámhatóság jóváhagyása nélkül nem rendelkezhetek.

A Ptk. a szülői vagyonkezelés tekintetében lényeges változást hozott, nevezetesen azt, hogy csak a gyermek érdekében szükséges beavatkozás esetén, szankciós jelleggel kell átadnia a szülőknek a gyermek pénzét és értéktárgyait a gyámhatóságnak. Az általános átadási kötelezettség a szülő esetében megszűnt.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggésben átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 36. §-a szerint a Csjt. 82. § (2) bekezdése alapján a gyermek gyámhatósághoz beszolgáltatott vagyonát a Ptk. hatálybalépését követő hat hónapon belül ki kell adni a szülőknek. A gyámhivatal a jogszabályi kötelezettségének határidőn belül eleget tett, 463 esetben született döntés a vagyonkiadásról.

A fentiekén túl gondnokoltak és kiskorúak beszolgáltatott vagyonának felhasználására vonatkozó nyilatkozat jóváhagyása iránt indult eljárásban érdekellentét miatt 45 esetben eseti gondnokot, 17 esetben pedig eseti gyámot rendeltünk ki.

A törvényes képviselői jognyilatkozatok jóváhagyásával kapcsolatos gyakorlat során problémaként merült fel, hogy az új Ptk. 2:15. § (1) bekezdésének c) pontja értelmében a kiskorú törvényes képviselőjének jognyilatkozata a gyámhatóság jóváhagyásával érvényes a kiskorú nem tehermentes ingatlanszerzése, ingatlan tulajdonjogának átruházása vagy megterhelése esetén. A Gyer. 26/B. § (5) bekezdése értelmében a gyámhivatal a gyermek ingatlana tulajdonjogának átruházására irányuló törvényes képviselői jognyilatkozat jóváhagyása esetén a Ptk. 4:159. § a) és c) pontja szerinti esetben rendeli el a vételár gyámhatósági fenntartásos betétben való elhelyezését. Ezzel szemben a Gyer. 154. § (2) bekezdés a) pontja változatlanul akként rendelkezik, hogy a gyámhivatal az okiratot csak akkor láthatja el záradékkal, ha a szerződésben meghatározott vételárat betétben elhelyezték. Álláspontom szerint a fenti rendelkezések ellentmondásosak egymással, ezért a jogszabály-módosítás igénye merül fel.

A Ket. 51. § (2b), 54. § (4c) és 54. § (5) bekezdéssel kapcsolatos feladat- és hatáskörök ellátása

Az elmúlt időszakban nem került sor a fenti feladat- és hatáskörök ellátására a Hivatal részéről.

PANASZKEZELÉS

Az elmúlt félévben panaszra nem került sor, azonban megjegyzem, hogy az ügyfelek ügyintézőkkel szemben tanúsított hangneme időnként gyalázkodó, személyeskedő.

BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSOK TAPASZTALATAI

Az elmúlt félévben főként gondnokság alá helyezéssel, valamint annak felülvizsgálatával kapcsolatban, egy esetben pedig holtnak nyilvánítás iránt került sor bírósági eljárás megindítására. A keresetleveleket 2013. január 1. napjától a hivatalvezető kiadmányozza.

A gondnokság alá helyezési és felülvizsgálati perekben a járásbíró általános a bizonyítási eljárást (tanúmeghallgatás, igazságügyi szakértői vélemény stb.) egy-két tárgyalás alatt lefolytatja, ez többnyire a bíróság leterheltsége miatt 4-5 hónapot is igénybe vehet.

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy a gondnoksági perekben a bíróság az ügyben eljáró bírótól függően eltérő gyakorlatot folytat. Van olyan bíró, ki a keresetlevél előterjesztését követően az első tárgyalást olyan időpontra tűzi ki, hogy kellő idő álljon rendelkezésre igazságügyi szakértői vélemény beérkezésére. Ebben az esetben az eljárás gyorsan, akár egy tárgyalás megtartásával be is fejeződhet. A másik gyakorlat alapján az igazságügyi szakértő kirendelésére az első tárgyaláson kerül sor, ebben az esetben még egy tárgyalás kitűzése biztosan szükségessé válik.

Összességében elmondható, hogy a járásbíróval való kapcsolatunk jó, a bírósági eljárások során probléma nem merült fel.

BŰNMEGELŐZÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK, TAPASZTALATOK

A Hivatal részt vett a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal szervezésében „bűnmegelőzés érdekében elvégzendő feladatok megvitatása céljából” témakörben megrendezésre kerülő egyeztető értekezleten.

Az értekezleten előtérbe került a kábítószernek nem minősülő kábító hatású szert fogyasztó gyermekek problémája. Az év során több alkalommal találkoztunk olyan esettel, amikor a szülő, vagy más gondozó, nevelő személy több évnyi hallgatás után, végső elkeseredésében fordult a gyámhivatalhoz, mert a gyermek addiktív problémáit már nem tudta kezelni. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy egyre nagyobb társadalmi problémát fog jelenteni a kábítószernek nem

minősülő kábító hatású szerek megjelenése, elterjedése, illetve azok 18 életévüket be nem töltött gyermekek általi fogyasztása, amely az elidegenedéshez, családok széthullásához, fiatalkorúak általi bűnelkövetések számának növekedéséhez, és így a gyermekvédelmi feladatok növekedéséhez fog vezetni. Véleményem szerint a kiskorúak droghasználatával kapcsolatos problémák kezelésére önmagában a gyermekvédelmi szakellátás nem tud megoldást jelenteni. Fontos lenne minél szélesebb körben az információ átadása nem csak a kiskorúaknak, akár már az óvodában is, hanem a szülőknek, valamint a gyermekekkel foglalkozó szakembereknek is. Makói járásban is mindenképpen fontos lenne a droghasználat megelőzése érdekében koncepció kidolgozása, majd ezt követően előadások, képzések, szakmai egyeztető fórumok, programok tartása.

EGYÜTTMŰKÖDÉS A KORMÁNYHIVATALLAL, KAPCSOLAT A TÁRSSZERVEKKEL, SAJTÓVAL

A Hivatal szakmai irányítását és ellenőrzését a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala gyakorolja. A feladatok ellátásával kapcsolatban a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala telefonon és személyesen is lehetőséget biztosít szakmai konzultációra, amely következtében szoros szakmai együttműködés alakult ki a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala és a járási gyámhivatalok között. Emellett a járási gyámhivatalok napi szinten segítik egymás munkáját telefonon történő szakmai egyeztetések, segítségnyújtások formájában.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Pénzügyi Főosztályával a gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése kapcsán merül fel kapcsolat, amely során jó együttműködést sikerült kialakítanunk.

Sajtóval az elmúlt időszakban nem volt kapcsolatunk.

AZ ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA, ILLETVE FELÜGYELETI SZERV ÁLTAL LEFOLYTATOTT VIZSGÁLATOK, ELLENŐRZÉSEK

A beszámolási időszakban egy nagyszülői kapcsolattartással kapcsolatban került sor az alapvető jogok biztosának vizsgálatára.

AZ ÉVES MUNKATERV TELJESÍTÉSE

A 2014. évi Munkatervben foglalt feladatok teljesítése a vonatkozó jogszabályokban előírt határidők betartásával történik, azok ellátása folyamatos.

A HÁTRALÉKOS ÜGYINTÉZÉS ADATAI, OKAI, A MEGSZÜNTETÉSÜKRE TETT INTÉZKEDÉSEK FELTÜNTETÉSE

Az iktatórendszerből lekért ügyiratforgalmi statisztika alapján 2014. január 1. és 2014. december 31. közötti időszakban a határidőn túli ügyiratok száma 0.

A határidőn túli ügyiratok keletkezésének megelőzése érdekében a következő intézkedést vezettem be a gyámhivatalnál: minden hónap elején és közepén az ügyiratkezelő rendszerből kinyomtatott lista alapján kerül sor a határidőn túli ügyiratok kiszűrésére, ellenőrzésére és kivezetésére, oly módon, hogy a hónap elején a tárgyhónap 15. napjáig, a hónap közepén pedig a tárgyhónap végén lejáró határidejű ügyiratokat ellenőrizzük előre.

EGYEBEK (KÉPZÉSEK, SZAKMAI FÓRUMOK, ADATSZOLGÁLTATÁSOK STB.)

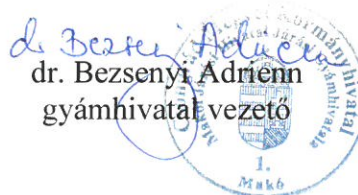
A Hivatal munkatársai belső továbbképzéseken részt vesznek, 2014. I. félévében a hivatalvezető „Az Új Polgári Törvénykönyv elvi és tartalmi megismerését szolgáló képzéssorozat” megnevezésű

projekt keretén belül „Az új Polgári Törvénykönyvnek a központi és területi közigazgatás feladatellátását érintő rendelkezéseknek a bemutatása” címmel megrendezésre került továbbképzésen vett részt. Emellett a Szociális és Gyámhivatal felügyeletével először szűk körben a járási gyámhivatalok között képzéseket, szakmai fórumokat, találkozókat tartunk, melynek célja az egységes joggyakorlat kialakítása.

A Hivatal részéről két fő jelent meg továbbá az ÁGOTA[®] Alapítvány és a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Országos Egyházi Módszertani Intézményrendszere szervezésében megrendezésre kerülő IV. ÁGOTA[®] Országos Gyermekvédelmi Konferencián.

A beszámolási időszakban érkezett adatszolgáltatási kötelezettségünknek maradéktalanul eleget tettünk.

Makó, 2015. január 20.

dr. Bezsényi Adrienn
gyámhivatal vezető

